

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

بیانات به مناسبت روز معلم

مطلبی که جناب آقای جهادیان فرمودند انطباقش بر بنده انطباق دقیقی نیست، منتهی ایشان و دوستانشان محبت فرمودند و از لطفشان تشکر می‌کنم.

به یک معنای دقیق این شما هستید که حق بزرگی بر حقیر دارید. بحمدالله این جلسه بحث ما مشحون از سؤال‌های فضیلتی زیده و ارزنده است، این دقت‌ها و پرسش‌ها است که به درس رونق و گرمی بخشیده است. امیدوارم که خدای تبارک و تعالی بنده را شاکر این حق کند.

چون این ایام مصادف با سالگرد شهادت شهید بزرگوار آیت الله مطهری (رضوان الله تعالی علیه) است برای ادای بخشی از حق ایشان چند نکته عرض می‌کنم.

نکته اول یک سؤال است که باید پاسخ آن را هر طلبه‌ای برای خودش پیدا کند و از آن‌الگوگیری کند. سؤال این است: مطهری چگونه مطهری شد؟ ایشان شخصیتی بود که خدا استعداد و حافظه قوی به او داده بود، اهل تهجد و نماز شب و مناجات بود، اما این ویژگی‌ها برای مطهری شدن کافی نبود، چون این خصوصیات در خیلی از آقایان و علمای دیگر ما هم بوده و هست اما آنچه که مطهری را مطهری کرد این بود که مطهری خودش را عالم به زمانه کرد، زمان و نیازهای نسل خودش و حتی نسل‌های بعد را شناخت و در صدد برآمد سهم بسیار بزرگی در برطرف ساختن این نیاز داشته باشد.

وقتی ملاحظه کرد مسئله حجاب مورد تردید و انکار واقع شده، و آن بی‌حجابی بسیار گسترده در زمان پهلوی رواج یافته؛ اقدام به پاسخگویی به شبهات حجاب نمود. مجله‌ای در آن زمان به نام زن روز منتشر می‌شد که عکس‌های روی جلد آن بدترین و زشت‌ترین شکل از بی‌حجابی بود و عریان بودن زن را ترویج می‌داد. اما ایشان در همان مجله به مسائل و شبهات حجاب پاسخ می‌داد و اینطور که نقل می‌کنند مورد انتقاد بسیاری از متدینین هم قرار می‌گرفت که شأن شما نیست، شما نباید در این مجله مطلبی منتشر کنید. اما ایشان می‌گفت مخاطب من خوانندگان این مجلات هستند و من باید موضوع حجاب را برای اینها حل کنم، افراد متدین که شبهه‌ای ندارند تا من بخواهم برای آنها حل کنم.

بر همین اساس کتاب بررسی مسئله حجاب را تالیف کردند. اما آنچه جای ناراحتی و نگرانی دارد این است که تلقی برخی از اندیشمندان این است که از آن زمان تا حالا کتابی در مسئله حجاب به آن خوبی و با آن نگاه نوشته نشده، در حالی که راجع به آیات حجاب و بررسی شبهات حجاب کار شده، اگر کسی بگوید اصلاً کاری نشده بی‌انصافی و خلاف واقع است.

اما آن نگاهی که ایشان داشت یعنی نیاز مخاطب و زبان مخاطب و نسل خودش را درک می‌کرد و با همان زبان پاسخ می‌داد

خیلی مهم است. این نکته مهمی است. گاهی ممکن است از ما سؤالی راجع به حجاب بشود و ما هم بر اساس مبانی فقهی جواب آن را بدهیم، جواب هم جواب کاملاً درستی باشد اما ما به دنبال اقناع مخاطب، و بررسی زمینه‌های فکری و ذهنی مخاطب نباشیم تا در کنار این جواب فقهی آن ذهنیات را برایش حل کنیم.

لذا نتیجه اش این است که حرف ما را قبول نمی‌کنند، این نه فقط در باب حجاب بلکه در بقیه واجبات و محرمات هم همینطور است.

این مطلب را من تازه شنیدم، در آن زمان فیلمی درست کردند در تهران به نام محلل، به منظور استهزاء موضوع محلل که حکم صریح آیه قرآن است. اینطور نیست که فقط در روایات وارد شده باشد. خواستند با نمایش این فیلم دین را به استهزاء بکشند و مسخره کنند. البته اهل سنت روی مبنای مقاصد الشریعه محلل را انکار می‌کنند و برخی از بزرگان نشان تصریح به این مطلب کرده‌اند، ولی قصد سازندگان آن فیلم استهزاء بود.

مرحوم آقای مطهری از برخی آقایان خواست این فیلم را ببینید جزئیاتش را برای من بیان کنید تا پاسخ بدهم. در مباحث فلسفی نیز آن زمان که حزب توده یک حزب بسیار قوی فکری و شاید هم نظامی، و در حال تسخیر دانشگاه‌ها بود، معروف بود که از قم هر کسی به دانشگاه‌های تهران می‌رود ظرف مدت کوتاهی توده‌ای می‌شود، این مرد اصول فلسفه و رئالیسم را تعلیق می‌زند و شبهات مارکسیست‌ها را کاملاً بررسی کرده و با قلم بسیار روان جواب می‌دهد که بسیاری از جوانان اندیشمند مذهبی گفتند این کتاب بود که ما را نجات داد و از گمراهی حفظ کرد.

این خصوصیت زمان‌شناسی بود که مطهری را مطهری کرد، ما گاهی یک سرگذشتی را می‌شنویم و بعد می‌گوئیم شخصیت تأثیرگذاری بود خدا رحمتش کند، در حالی که باید او را الگوی خود قرار دهیم و ببینیم ما اکنون کجای تاریخ دین و کجای تاریخ علم و کجای تاریخ ایران قرار می‌گیریم؟ این خدای ناکرده خودبینی یا غرور یا عجب نیست. اگر کسی این فکر را نداشته باشد ناقص است، هر کسی در هر کاری که هست باید ببیند این وجودی که خدا به او داده منشأ چه آثاری می‌تواند باشد.

کار ما طلبه‌ها دفاع از دین است، باید هرگاه که یک شبهه و اشکالی مطرح شود، جواب بدهیم و در این قضیه لااقل نباید کوتاهی کنیم. هر کسی به گذشته‌اش مراجعه کند ببیند چند شبهه را جواب داده؟ دنبال بررسی چند مشکل از مشکلات دینی نسل امروز بوده است؟ به بهانه همین مسئله حجاب اغتشاشاتی در کشور واقع شد، اما پشت این قضیه توطئه‌های بسیار مفصلی برای تجزیه کشور و براندازی نظام اسلامی بود.

جا داشت وقتی این مسئله مطرح شد، حوزه‌های علمیه کار درستی انجام دهند. ما در همین چند ماهه برای مسئله حجاب چه کردیم؟ بالأخره باید مطالبی مطرح بشود، نشست‌ها و همایش‌هایی برگزار شود. مرحوم شهید مطهری شخصیتی بود که زمان خودش را شناخت و عالم به زمانش بود و گرفتار منیت، خودبینی و ملاحظه اینکه انجام این کار شأن من هست یا نیست نبود، در جایی که باید داستان راستان را بنویسد می‌نوشت، آنجا که باید در مجله زن روز مقاله بنویسد می‌نوشت، در جایی که باید به دانشگاه برود با اساتید و دانشجویان بحث کند بحث می‌کرد، در جایی که باید منبر می‌رفت بر منبر می‌رفت، در همه مسائل حضور پررنگ داشت و اولین شخصیتی بود که امام به او اعتماد داشت. شخصیتی بود که هرچند به قول بعضی از اهل فلسفه که در مسائل سیاسی وارد نمی‌شوند و می‌گویند فلسفه و سیاست دو قطب متضاد است، ولی ایشان در همه مسائل انقلاب محکم دنبال امام بود.

مرحوم آقای مطهری چون پایه‌های اعتقادی‌اش را در دوران طلبگی محکم کرد، وقتی به تهران رفت تأثیرگذار در دیگران بود و نه متأثر از دیگران! متأسفانه امروز آخوندهایی در این چند دهه به تهران رفته و در دانشگاه‌ها حضور یافتند، اما به جای اینکه

تأثیرگذار باشند اعتقادات خودشان را هم خراب کردند. ولی مرحوم مطهری اعتقاداتش محکم بود.

شاید این قضیه را شنیده باشید امام وقتی می‌خواستند از پاریس به ایران بیایند قرار می‌شود اداره جلسات در فرودگاه تهران و بهشت زهرا را مجاهدین خلق بر عهده بگیرند، یک ساعت قبل از حرکت امام با مرحوم حاج احمد آقا (رحمة الله علیه) تماس می‌گیرند که آقای مطهری می‌گوید این کار را نکنید، حاج احمد آقا می‌گوید برنامه تنظیم شده و نمی‌شود کاری کرد، آقای مطهری گوشی را گرفته و به حاج احمد آقا می‌گویند از قول من به امام عرض کنید اگر مجاهدین خلق بخواهند اداره جلسه بهشت زهرا را بر عهده داشته باشند مطهری دیگر دنبال شما نخواهد بود.

مطهری که فانی در امام و همه هویتش از امام است اما چون این مبنا را از خود امام گرفته روی اعتقاداتش محکم می‌ماند که ما یک انقلاب دینی کردیم و مجاهدین خلق اعتقاداتشان خراب است و التقاط سرتاسر فکر آنها را گرفته، لذا نباید میدان‌دار شوند. امام به حاج احمد آقا می‌فرمایند برنامه را خودتان به عهده بگیرید و آنها نباید دخالت کنند. امام مرحوم مطهری را قبول داشت، به نحوی که پیشنهاد تشکیل شورای انقلاب که نظر مرحوم آقای مطهری بود را پذیرفت و کتابهای آقای مطهری را مورد تایید قرار داد.

بنابراین، ما طلبه‌ها باید در وهله اول پایه‌های علمی و اعتقادی خود را در حوزه‌ها محکم کنیم، اگر در اعتقادات ضعیف باشیم گرفتار لغزش می‌شویم. در همین قم بعضی‌ها هستند که بر مبنای مقاصد الشریعه می‌گویند باید برای حجاب فکر دیگری کرد، اسم خودشان را عالم شیعی هم گذاشته‌اند.

مرحوم مطهری کسی بود که از دکتر شریعتی دعوت کرد برای تهران، ولی اول کسی که به مخالفت با او برخاست و گفت اسلام مارکسیستی و التقاطی را به جوانها القا می‌کند آقای مطهری بود. بر سر همین قضیه هم از حسینیه ارشاد که خودش از مؤسسان آن بود استعفا می‌دهد. مسئله دین خیلی مهم است.

هنر یک طلبه این است که از اعتقادات و احکام محکم دفاع کند و دغدغه دفاع از دین جزء شخصیت او بشود، این برای ما بالاترین ارزش است. عناوین دیگر هم‌هش فاقد ارزش است. رضوان خدا بر امام خمینی و همه شهدا و مرحوم شهید مطهری و بهشتی و مراجعی که از شاگردان امام بودند مثل مرحوم والد ما (رضوان الله تعالی علیهم) که همگی رشح‌های از افکار و وجود امام بودند.

وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّآلِهِ الطَّاهِرِينَ